

Spis treści

Od Autora	21
------------------------	-----------

I

ZAGADNIENIA WSTĘPNE

1. Czy prawo międzynarodowe jest prawem?	24
---	-----------

- Lachs M., Rzecz o nauce prawa międzynarodowego, Ossolineum, Wrocław - Łódź 1986	24
--	----

- Akehurts, M.A modern introduction to international law, 6th ed., Londyn 1987	25
---	----

2. Podstawa obowiązywania prawa międzynarodowego	29
---	-----------

- Bierzanek R i Symonides J., Prawo międzynarodowe publiczne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1992	29
---	----

3. Niektóre sposoby zagwarantowania realizacji prawa międzynarodowego.....	32
---	-----------

- Kazus układu o komunikacji lotniczej, Francja v. USA, Trybunał Arbitrażowy 1978	32
--	----

- Sutor J., Stosowanie sankcji prawnomiędzynarodowych, „Sprawy Międzynarodowe” 1988, nr 4	35
--	----

- Karta Narodów Zjednoczonych z 26 VI 1945 r.	38
--	----

- Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 660 z 2 VIII 1990 r.	40
--	----

- Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 661 z 6 VIII 1990 r.	41
--	----

- Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 665 z 25 VIII 1990 r.	42
---	----

4. Zasady kształtujące współczesne stosunki międzynarodowe.....	43
--	-----------

- Deklaracja zasad rządzących wzajemnymi stosunkami między Państwami uczestniczącymi	43
---	----

II

PRAWO ZWYCZAJOWE

1. Pojęcie prawa zwyczajowego	52
- Bierzaniek R., Studia nad społecznością międzynarodową. Źródła prawa międzynarodowego. Wydawnictwo UMCS, Lublin 1991	52
- Kolumbia v. Peru, sprawa dot. azylu dyplomatycznego, orzeczenie MTS z 1950 r.	57
2. Powstanie prawa zwyczajowego - rola uznania oraz rola sądów międzynarodowych w tym procesie	59
- Wolfke K., Zwyczaj we współczesnym prawie międzynarodowym, Wrocław 1963	59
3. Relacje pomiędzy prawem zwyczajowym a prawem traktatowym	66
- RFN v. Holandia oraz RFN v. Dania, sprawy dot. delimitacji szelfu kontynentalnego na Morzu Północnym, orzeczenie MTS z 1969 r. ...	66
- Nikaragua v. USA, sprawa dot. działań militarnych i paramilitarnych przeciwko Nikaragui, orzeczenie MTS z 27 VI 1986 r.	72

III

UMOWY MIĘDZYNARODOWE

1. Budowa umowy międzynarodowej	76
- Instrukcja o formie umów międzynarodowych - załącznik do zarządzenia nr 20 Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 II 1969 r.	76
2. Zastrzeżenia do umów międzynarodowych	88
2.1. Zastrzeżenia do umów, które nie zawierają klauzuli o dopuszczalności składania zastrzeżeń	88
- Opinia doradcza MTS-u o dopuszczalności zastrzeżeń do Konwencji w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa	88

2.2. Zastrzeżenia do umów, które zawierają klauzule o dopuszczalności składania zastrzeżeń	91
- Art. 64 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 1950 r.	91
- Wybrane zastrzeżenia i oświadczenia do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 1950 r.	91
- Art. 42 Konwencji dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r.	93
- Wybrane zastrzeżenia i sprzeciwy złożone do konwencji dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r.	94
3. Nieważność umów międzynarodowych	97
- Sandorski J., Nieważność umów międzynarodowych, Poznań 1978	97
- Harris D.J., Cases and materials on international law, London 1983	100
4. Wygaśnięcie umów międzynarodowych	107
4.1. Wygaśnięcie umowy zgodnie z jej postanowieniami	107
- Protokół o likwidacji RWPG z 28 VI 1991 r.	107
- Protokół o utracie mocy Układu o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej z 14 V 1955 r.	108
4.2. Wypowiedzenie umowy zgodnie z jej postanowieniami	109
- Oświadczenie rządowe z 12 IX 1973 r. w sprawie wypowiedzenia przez PRL konwencji nr 48 MOP	109
- Sprawa dotycząca rybołówstwa, Wlk. Brytania v. Islandia	110

IV

ORGANIZACJE MIĘDZYNARODOWE

1. Podmiotowość prawna międzynarodowych organizacji rządowych	113
- Opinia doradczą MTS-u w sprawie odszkodowań za straty poniesione w służbie NZ z 11 IV 1949 r.	113

- Opinia doradcza MTS-u w sprawie warunków przyjęcia państwa do ONZ z 28 V 1948 r.	115
- Opinia doradcza MTS-u w sprawie pewnych wydatków ONZ z 20 VII 1962 r.	117
- Opinia doradcza MTS-u w sprawie legalności użycia broni jądrowej z 8 VII 1996 r.	120
- Higgins R., Problems and Process, International Law and How we use it, Oxford 1994	125
- Traktat o utworzeniu Wspólnoty Europejskiej z 25 III 1957 r.	130
2. Tworzenie prawa przez organizacje międzynarodowe	130
2.1. Kompetencje do zawierania umów międzynarodowych	130
- Konwencja o prawie umów międzynarodowych pomiędzy państwami i organizacjami międzynarodowymi z 21 III 1986 r.	130
- Karta Narodów Zjednoczonych	131
- Traktat o utworzeniu Wspólnoty Europejskiej	132
- Statut Rady Europy	134
- Komisja v. Rada, orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich w sprawie 22/70	134
2.2. Rola aktów jednostronnych organizacji międzynarodowych w tworzeniu prawa międzynarodowego	136
- Rosenne Sh., Practice and Method of International Law, 1984.....	136
- Danilenko G.N., Law-Making in the international community, Dordrecht 1993	138
3. Stosunki między organami organizacji międzynarodowej	140
- Karta Narodów Zjednoczonych	140
- Skubiszewski K., The International Court of Justice and Security Council	146
- Czapliński W., Uwagi o kontroli legalności działań Rady Bezpieczeństwa ONZ	149

4. Organizacje pozarządowe	152
- Art. 71 Karty NZ	152
- Rezolucja Rady Gospodarczo-Społecznej 1296 z 23 V 1968 r.	152
- Hobe S., Global Challenges to Statehood	156

V

ODPOWIEDZIALNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA

1. Odpowiedzialność międzynarodowa państwa	158
- Starke J., Introduction to International Law, London 1984	158
1.1. Odpowiedzialność w przypadku naruszeń prawa międzynarodowego	160
- Odpowiedzialność państwa w prawie międzynarodowym. Red. R. Sonnenfeld	160
- Sprawa Cieśniny Korfu (Wlk. Brytania v. Albania), orzeczenie MTS z 9 IV 1949 r.	162
- Sprawa statku „Rainbow Warrior” (Nowa Zelandia v. Francja), orzeczenie arbitrażowe z 1987 r.	164
- Projekt konwencji w sprawie międzynarodowej odpowiedzialności państw opracowany przez komisję Prawa Międzynarodowego	165
1.2. Odpowiedzialność w przypadku działalności zgodnej z prawem międzynarodowym	169
- Odpowiedzialność państwa w prawie międzynarodowym. Praca zbiorowa pod. red. R. Sonnenfeld, PISM, Warszawa 1980	169
- Sprawa huty Trail Smelter (USA v. Kanada), orzeczenie arbitrażowe z 1941 r.	170
- Deklaracja Sztokholmska w sprawie środowiska naturalnego z 1972 r.	171
- Sprawa satelity Kosmos 954	171
1.3. Następstwa odpowiedzialności międzynarodowej państwa	173

- Sprawa fabryki chorzowskiej (Niemcy v. Polska), orzeczenie STSM z 26 VII 1927 oraz 1928 r.	173
- Odpowiedzialność państwa w prawie międzynarodowym. Praca zbiorowa pod. red. R. Sonnenfeld, PISM, Warszawa 1980	174
- Ehrlich L., Prawo międzynarodowe, wyd. IV. Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1958	176
- Projekt konwencji w sprawie międzynarodowej odpowiedzialności państw opracowany przez Komisję Prawa Międzynarodowego	178
2. Odpowiedzialność międzynarodowa osób fizycznych	179
- Konwencja w sprawie mórz pełnych z 29 IV 1958 r.	179
- Porozumienie w przedmiocie ścigania i karania głównych przestępców wojennych osi europejskiej z 8 VIII 1945 r.	181
- Rezolucja 808 przyjęta przez Radę Bezpieczeństwa ONZ 22 II 1993 r.	183
- Rezolucja 827 przyjęta przez Radę Bezpieczeństwa ONZ 25 V 1993 r.	185
- Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego, przyjęty w Rzymie 17 V 1998 r.	187

VI

AZYL, EKSTRADYCJA PRZESĘTPCÓW ORAZ SUBSTYTUTY EKSTRADYCJI

1. Azyl	208
- Deklaracja o azylu terytorialnym przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 14 XII 1967 r.	208
- Art. 56 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 IV 1997 r.	210
- Ustawa o cudzoziemcach z dnia 25 VI 1997 r.	210
- B. Wierzbicki, O azylach i ekstradycji przestępców, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1982	211
2. Ekstradycja przestępców	214

2.1 Podstawy prawne	214
- B. Wierzbicki, O azylach i ekstradycji przestępców, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1982	214
- Europejska konwencja o ekstradycji z 13 XII 1957 r.	217
- Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych z 26 I 1993 r.	233
2.2. Wniosek o ekstradycję przestępcy	239
- Wniosek o ekstradycję z RP do RFN	239
- Wniosek o ekstradycję z RFN do RP	241
2.3 Podstawowe zasady ekstradycji przestępców	242
- L. Levy v. Attorney General, Honkong, 25 III 1987 r.	242
- Sprawa RFN a Rauca, Kanada, Sąd Apelacyjny w Ontario, 12 IX 1983 r.	243
- Art. 9 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych z 16 XII 1966 r.	244
- Art. 3 Europejskiej konwencji o ochronie praw i podstawowych wolności z 4 XI 1950 r.	245
- Umowa między RPA a Wysokim Komisarzem ONZ ds. Uchodźców o dobrowolnej repatriacji i reintegracji osób powracających do RPA z 4 IX 1991 r.	245
- R. v. Governor of Pentoville Prison, ex parte Budlong oraz R. v. Governor of Holloway Prison, ex parte Kember, Anglia, Divisional Court, 30 XI 1979 r.	246
2.4. Postanowienie o wydaniu	250
- Postanowienie o wydaniu z Królestwa z Belgii do RP	250
3. Substytuty ekstradycji	251
3.1. Wydalenie (deportacja)	251
- Rezek J., Reciprocity as a Basis for Extradition, British Year Book of International Law 1981, vol. Lii	251

3.2. Przekazanie policyjne	251
- Miyanda v. Attorney-General. Zambia, Sąd Najwyższy, orzeczenie z 30 XI 1983 r.	251
- Orzeczenie Sądu Najwyższego PRL z 10 II 1958 r.	253
3.3. Urowadzenie	253
- List Sekretarza Stanu Shultza'a do Sekretarza Stanu Clarka z 11 I 1988 r.	253
- United States v. Alvare Machain, orzeczenie Sądu Najwyższego USA w sprawie USA v. Alvarez-Machain	254
- List rządu Meksyku występującego jako Amicus Curiae na rzecz Alvarez'a-Machain'a	255
- List rządu Kanady występującego jako Amicus Curiae na rzecz Alvarez'a - Machain'a	257
- Nota MSZ Kanady do Ambasady USA w sprawie Derrick Hills'a	258

VII

MIĘDZYNARODOWA OCHRONA PRAW CZŁOWIEKA

1. Moc obowiązująca umów dotyczących praw człowieka	260
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych	261
- Nota Stałego Przedstawiciela PRL przy NZ skierowana do Sekretarza Generalnego informująca o zawieszeniu stosowania niektórych postanowień Paktu	262
- Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych	264
- Europejska Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności	265
- Kazus Lawless'a	266
2. Środki międzynarodowej kontroli realizacji praw człowieka	267

- Deklaracja o przystąpieniu przez Polskę do Protokołu Fakultatywnego	268
- Deklaracja o uznaniu przez Polskę kompetencji Europejskiej Komisji Praw Człowieka	269
- Deklaracja o uznaniu przez Polskę kompetencji Europejskiego Trybunału Praw Człowieka	269
- Styranowski przeciwko Polsce.....	270
- Protokół nr 11 do konwencji o ochronie praw człowieka.....	271
- Trzecie, okresowe sprawozdanie Rządu Rzeczypospolitej Polskiej z realizacji przez Polskę Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych	182

VIII

UZNAWIE PAŃSTW

1. Powstanie i upadek państw	298
- Antonowicz L., Pojęcie państwa w prawie międzynarodowym, PWN, Warszawa 1974	298
- Antonowicz L., Podręcznik prawa międzynarodowego, Wydawnictwo naukowe PWN, Warszawa 1993	299
- Konferencja w sprawie Jugosławii, Komisja Arbitrażowa, opinia nr 1 z 29 XI 1991 r.....	
- Konferencja w sprawie Jugosławii, Komisja Arbitrażowa, Opinia nr 8 z 4 VII 1992 r.	303
2. Granice nowo powstałych państw	306
- Konferencja w sprawie Jugosławii, Komisja Arbitrażowa, Opinia nr 3 z 11 I 1992 r.	306
3. Kryteria brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o uznaniu	307
- Zlecenia co do uznawania nowych państw w Europie Wschodniej oraz ZSRR, przyjęte przez Wspólnotę Europejską oraz jej członków w dniu 16 XII 1991 r.	307

- Konferencja w sprawie Jugosławii, Komisja Arbitrażowa, opinia nr 10 z 4 VIII 1992 r.	309
- Uchwała Rady Ministrów RP w sprawie uznania Republiki Słowenii	310
- Porozumienie o nawiązaniu stosunków dyplomatycznych między RP a Republiką Słowenii	311
- Nota MSZ Republiki Słowenii z 10 IV 1992 r.	313
- S. v. Banda and Others, Bophuthatswana, Sąd Najwyższy, 6 II 1989 r.	314
- Shaw M., International Law, Second Ed., Grotius Publications Limited, Cambridge 1986	316
- Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 277 z 18 III 1970 r.	317

IX

SUKCESJA PAŃSTW

- Konferencja w sprawie Jugosławii, Komisja Arbitrażowa, Opinia nr 9 z 4 VII 1992 r.	319
- Mullerson R., The continuity and succession of states, by reference to the former USSR and Yugoslavia. International and Comparative Law Quaterly 1993, vol. 42, part 3	320
- Shaw M., International Law, Second Ed., Grotius Publications Limited, Cambridge 1986	322
- Konwencja o sukcesji państw w odniesieniu do traktatów, przyjęta w Wiedniu 22 VII 1978 r.	326

X

ZAŁATWIANIE

SPORÓW MIĘDZYNARODOWYCH

1. Pojęcie oraz istota sporu międzynarodowego331

- Ehrlich L., Prawo międzynarodowe, wyd. IV, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1958	331
--	-----

- Bierzanek R., Załatwianie sporów międzynarodowych 1945-1973, Wydawnictwo MON, Warszawa 1974	335
2. Dyplomatyczne sposoby załatwiania sporów	342
- Bierzanek R., Załatwianie sporów międzynarodowych 1945-1973. Wydawnictwo MON, Warszawa 1974	342
- Projekt zasad concyliacji w sporach między państwami przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu XI 1990 r.	355
3. Załatwianie sporów w systemie ONZ	364
- Art. 1,2 i 33 Karty Narodów Zjednoczonych 26 VI 1945 r.	364
3.1. Rada Bezpieczeństwa ONZ	366
- Art. 34-38 Karty Narodów Zjednoczonych z 26 VI 1945 r.	366
3.2. Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości	368
3.2.1. Skład Trybunału	368
- Art. 2, 3, 31 Statutu MTS z 26 VI 1945 r.	368
3.2.2. Kompetencja Trybunału	369
- Art. 34-36 Statutu MTS z 26 VI 1945 r.	369
- Deklaracja USA dotycząca przyjęcia obowiązkowej jurysdykcji MTS-u z 14 VIII 1946 r.	371
- Zastrzeżenie USA z 6 IV 1984 r.	372
- Wypowiedzenie deklaracji USA z 7 X 1985 r.	373
- Sprawa dotycząca militarnej oraz paramilitarnej działalności w Nikaragui rozpatrywana przez MTS w 1986 r.	373
- Art. 59 Statutu MTS z 26 VI 1945 r.	375
- Art. 94 Karty ONZ z 26 VI 1945 r.	375

XI

UNIA EUROPEJSKA I WSPÓLNOTY EUROPEJSKIE A PRAWO MIĘDZYNARODOWE

1. Istota Unii Europejskiej i Wspólnot Europejskich.

Charakter prawa wspólnotowego376

- Traktat o Unii Europejskiej, Maastricht, 7 II 1992376
- NV Algemene Transport en Expeditie Onderneming Van Gend and Loos przeciwko Holenderskiej administracji fiskalnej, sprawa 26/62, wyrok wstępny z 5 II 1963 (tzw. sprawa Van Gend and Loos)376
- Flaminio Costa przeciwko ENEL, sprawa 6/64, wyrok wstępny z 15 VII 1964 r.378
- Opinia Trybunału Sprawiedliwości nr 1/91 z 14 XII 1991 r.380

2. Podmiotowość prawnomiędzynarodowa Wspólnot

Europejskich i ich kompetencje zewnętrzne380

- Komisja WE przeciwko Radzie WE, sprawa 22/70380
- Opinia Trybunału Sprawiedliwości nr 1/94 z 15 XI 1994 r.381

3. Umowy międzynarodowe Wspólnot Europejskich

z podmiotami trzecimi w prawie wspólnotowym386

- Hauptzollamt Mainz przeciwko CA Kupferberg and Cie KGa i inni, sprawa 104/81, wyrok wstępny z 26 X 1982 r.386

4. Odpowiedzialność państwa za naruszenie

prawa wspólnotowego388

- Francovich i Bonifaci przeciwko Włochom, połączone sprawy 6 i 9/90, wyrok wstępny z 19 XI 1991 r.388

5. Obywatelstwo. Ochrona praw człowieka392

- Marco Vincente Micheletti przeciwko Delegacion del Gobierno en Cantabria, sprawa 369/90, wyrok wstępny z 7 VII 1992 r.392
- Hoechst AG przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich, połączone sprawy 46/87 i 227/88, wyrok z 21 IX 1989 r.394

6. Unia Europejska a uznanie państw	397
- Deklaracja Ministrów Spraw Zagranicznych państw członkowskich WE (Europejska Współpraca Polityczna) na temat „Linii przewodnich w sprawie uznania nowych państw w Europie Wschodniej oraz w Związku Sowieckim”, Bruksela-Haga, 16 XII 1991 r.....	397
- Deklaracja Urzędu Przewodniczącego w imieniu Unii Europejskiej o uznaniu przez państwa członkowskie UE Republiki Federacyjnej Jugosławii, Bruksela, 9 IV 1966 r.	398
7. Traktat o Unii Europejskiej, Maastricht, 7 lutego 1992	400
8. Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, Rzym, 25 marca 1957	416

XII

ZASTOSOWANIE SIŁY ZBROJNEJ W STOSUNKACH MIĘDZYNARODOWYCH

1. Pojęcie agresji	424
- Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 3314 z 14 XII 1974 r.....	424
- Sprawa dotycząca militarnej oraz paramilitarnej działalności przeciwko Nikaragui (Nikaragua v. USA), orzeczenie MTS z 27 VI 1986 r.....	427
- Dekker I., Criminal responsibility and the Gulf War of 1980-1988. Ed. by I. Dekker and H. Post. Martinus Nijhoff Publishers. Dordrecht-Boston-London 1992.....	427
2. Prawo do samoobrony	428
2.1. Samoobrona indywidualna	428
- Shaw M., International Law, Second ed., Grotius Publications Limited, Cambridge 1986	428
- Dekker I., Criminal Responsibility and the Gulf War of 1980-1988. Ed. by I. Dekker and H. Post. Martinus Nijhoff Publishers. Dordrecht-Boston-London 1992.....	430
- Art. 51 Karty ONZ z 26 VI 1945 r.....	433
2.2. Samoobrona zbiorowa	433

- Shaw M., International Law, Second ed., Grotius Publikations Limited, Cambridge 1986.....	433
- Opinia doradcza MTS w sprawie legalności użycia broni nuklearnej lub jej groźby z 8 VII 1996 r.	434
- Sprawa dotycząca militarnej oraz paramilitarnej działalności przeciwko Nikaragui (Nikaragua v. USA), orzeczenie MTS z 27 VI 1986 r.....	435
3. Humanitarna interwencja	442
- Lupis de I., The law of war, Cambridge University Press 1987	442
- Wierzbicki B. - Welhengama G., The problem of humanitarian intervention: Developments and Trends. "The Liverpool Law Review" 1994, vol. XVI, Nr 2.....	443

XIII

MIĘDZYNARODOWE PRAWO KONFLIKTÓW ZBROJNYCH

1. Pojęcie prawa konfliktów zbrojnych	446
- Bierzaniek R., Wojna a prawo międzynarodowe, Wydawnictwo MON, Warszawa 1982.....	446
2. Podstawowe zasady międzynarodowego prawa konfliktów zbrojnych	448
2.1. Treść zasad	448
- Regulamin dotyczący praw i zwyczajów wojny lądowej	448
- Protokół dodatkowy do konwencji genewskich z 12 sierpnia 1949 r. dotyczący ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych - Protokół I	449
2.2. Interpretacja zasad	450
- Wyrok Międzynarodowego Trybunału Wojskowego z 30 IX i 1 X 1946 r.....	450

- Wskazówki udzielane członkom sądu przez sędziego wojskowego w sądzie wojskowym w Fort Benning w Georgii w marcu 1971 r. w sprawie: USA przeciwko porucznikowi W.L. Calley, jr.	451
- Instrukcje Armii Stanów Zjednoczonych FM 27-10	452
3. Status kombatanta i jeńca wojennego	453
3.1. Warunki uzyskania statusu kombatanta i jeńca wojennego	453
- Regulamin dotyczący praw i zwyczajów wojny lądowej	453
- Protokół dodatkowy do konwencji genewskich z 12 sierpnia 1949 r.	454
- Nahlik S.E., Status prawny kombatanta, Sprawy Międzynarodowe 1988, nr 12.....	456
- Pismo przewodnie skierowane przez prezydenta Stanów Zjednoczonych R. Reagana do Senatu w związku z zamiarem ratyfikacji protokołu II do konwencji genewskich z 1949 r. i odmowa prezydenta ratyfikacji protokołu I	457
3.2. Zasady traktowania jeńców wojennych	458
- Konwencja genewska o traktowaniu jeńców wojennych (konwencja genewska III z 1949 r.)	458
- Protokół dodatkowy do konwencji genewskich z 12 VIII 1949 r.....	459
- Rezolucja nr 332 Izby Reprezentantów Kongresu Stanów Zjednoczonych z 13 XI 1969 r.	460
- Wskazówki udzielane członkom sądu przez sędziego wojskowego w sądzie wojskowym w Fort Mc Pherson w Georgii we wrześniu 1971 r. w sprawie: Stany Zjednoczone przeciwko kapitanowi E.L. Medina.....	461
- Informacje prasowe na temat konfliktu NATO - FRJ.....	462
4. Okupacja wojenna.....	464
- Regulamin dotyczący praw i zwyczajów wojny lądowej	464
- Konwencja genewska o ochronie osób cywilnych podczas wojny.....	465
- Wystąpienie przedstawiciela Izraela przed Zgromadzeniem Ogólnym ONZ 26 X 1977 r.....	466

- Wystąpienie profesora W.T. Mallisona	467
- Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ 32/5 z 28 X 1997 r.....	468
- J. Menkes, A. Prystrom, Wojna w Zatoce, PISM, Warszawa 1992.....	468
5. Ochrona ludności cywilnej	
przed skutkami działań wojennych	469
- Protokół dodatkowy do konwencji genewskich z 12 sierpnia 1949 r.	469
- Raporty Tadeusza Mazowieckiego z byłej Jugosławii	472
6. Konflikty zbrojne nie mające charakteru	
międzynarodowego (wojny domowe)	473
- Art. 3 wspólny dla konwencji genewskich z 12 VIII 1949 r.	473
- Protokół dodatkowy do konwencji genewskich z 12 VIII 1949 r.	474
- Wyrok Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości z 27 VI 1986 r. w sprawie dotyczącej wojskowej oraz parawojskowej działalności w Nikaragui oraz przeciw Nikaragui	474
- Decyzja Międzynarodowego Trybunału karnego dla byłej Jugosławii w sprawie Dusana Tadića	475
Indeks nazwisk.....	477
Indeks orzeczeń i opinii doradczych.....	478